

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ JOHN κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 199/05)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

10 Μαΐου 2007

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση John κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα αποτελούμενο από τους:

Κύριο Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗ, πρόεδρο,

Κύριο Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

Κυρία Ν. ΒΑΛΙĆ,

Κυρία E. STEINER,
Κύριο K. HAJIYEV,
Κύριο D. SPIELMANN,
Κύριο, S.E. JEBENS, *δικαστές*,
και τον κύριο S. NIELSEN, *γραμματέα τμήματος*.
Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 10 Απριλίου 2007,
Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 199/05) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας από έναν υπήκοο της Νιγηρίας, τον κύριο Denis John («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 13 Δεκεμβρίου 2004 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπείται από τον κύριο Β. Παπαδόπουλο και την κυρία Ι. Κούρτοβικ, δικηγόρους του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Σ. Σπυρόπουλο, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και την κ. Σ. Τρεκλή, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Ο προσφεύγων παραπονείται, υπό το πρίσμα του άρθρου 5 § 1, για τη νομιμότητα της κράτησής του.

4. Στις 10 Φεβρουαρίου 2006, το Δικαστήριο αποφάσισε να κοινοποιήσει την προσφυγή στην Κυβέρνηση. Επικαλούμενο τις διατάξεις του άρθρου 29 § 3, αποφάσισε να εξετάσει συγχρόνως το παραδεκτό και το βάσιμο της υπόθεσης.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ι. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

5. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1983 και κατοικεί στο Λάγος, στη Νιγηρία.

Α. Το πλαίσιο της υπόθεσης

6. Στις 4 Φεβρουαρίου 2003, ο προσφεύγων εισήλθε στο ελληνικό έδαφος χωρίς να διαθέτει άδεια παραμονής. Την ίδια μέρα συνελήφθη από τις ελληνικές αρχές και τέθηκε υπό κράτηση προκειμένου να απελαθεί. Στις 18 Μαρτίου 2003, ζήτησε να του αναγνωρισθεί η ιδιότητα του πολιτικού πρόσφυγα. Στις 4 Μαΐου 2003, ο προσφεύγων αφέθηκε ελεύθερος, αφού είχε λήξει η προβλεπόμενη από την εφαρμοστέα νομοθεσία μέγιστη τρίμηνη περίοδος. Στις 10 Μαΐου 2003, η αίτησή του για άσυλο απορρίφθηκε από τον γενικό γραμματέα του υπουργείου Δημόσιας Τάξης (απόφαση αριθ. 4/243784).

7. Σε μία ημερομηνία που δεν προσδιορίζεται, ο προσφεύγων μετέβη στην Αυστρία όπου ζήτησε εκ νέου ενώπιον των αυστριακών αρχών να του αναγνωρισθεί η ιδιότητα του πολιτικού πρόσφυγα. Οι αυστριακές αρχές αποφάσισαν να στείλουν τον προσφεύγοντα στην Ελλάδα, δυνάμει της Συμφωνίας του Δουβλίνου της 15 Ιουνίου 1990 (σχετικά με τον καθορισμό του κράτους που είναι αρμόδιο για την εξέταση αίτησης για άσυλο που υποβάλλεται σε ένα από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

B. Η θέση υπό κράτηση και οι σχετικές προσφυγές

8. Στις 29 Δεκεμβρίου 2003, ο προσφεύγων συνελήφθη από την ελληνική αστυνομία κατά την άφιξή του στο αεροδρόμιο Αθηνών και τέθηκε υπό προσωρινή κράτηση προκειμένου να απελαθεί.

9. Την 1^η Ιανουαρίου 2004, ο προϊστάμενος της αστυνομίας αλλοδαπών της Αθήνας διέταξε την απέλαση του προσφεύγοντα διότι δεν διέθετε άδεια παραμονής και η αίτησή του για χορήγηση ασύλου είχε απορριφθεί. Επιπλέον, η εν λόγω αρχή αποφάσισε τη διατήρηση του προσφεύγοντα υπό προσωρινή κράτηση «μέχρι να εκτελεστεί η απόφαση απέλασης και για περίοδο που δεν μπορεί να υπερβεί τους τρεις μήνες το μέγιστο, διότι, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών της υπόθεσης, υφίσταται κίνδυνος φυγής (του προσφεύγοντα)» (απόφαση αριθ. 269818/1-β).

10. Στις 29 Μαρτίου 2004, στις 14:50, διατάχθηκε να αφεθεί ελεύθερος ο προσφεύγων, αφού είχε λήξει η μέγιστη τρίμηνη περίοδος που προβλεπόταν από την εθνική νομοθεσία. Στις 15:00, ο προσφεύγων, ο οποίος βρισκόταν ακόμα στο αστυνομικό τμήμα όπου κρατείτο, συνελήφθη εκ νέου από τα αστυνομικά όργανα. Σύμφωνα με την έκθεση σύλληψης, η αστυνομία είχε λάβει πληροφορίες ότι η Πρεσβεία της Νιγηρίας θα εξέδιδε έγγραφο το οποίο θα επέτρεπε στον προσφεύγοντα να ταξιδέψει στη Νιγηρία με άλλο όνομα, το όνομα Vassey John.

11. Την 1^η Απριλίου 2004, ο προϊστάμενος της αστυνομίας αλλοδαπών της Αθήνας διέταξε εκ νέου την απέλαση του προσφεύγοντα διότι δεν διέθετε άδεια διαμονής και εκκρεμούσε απόφαση απέλασης σε βάρος του. Διέταξε επίσης την παράταση της κράτησής του «διότι λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών της υπόθεσης, υφίσταται υψηλός κίνδυνος φυγής» (απόφαση αριθ. 269818/2-β).

12. Στις 14 Απριλίου 2004, οι αρχές προσπάθησαν να απελάσουν τον προσφεύγοντα αλλά μάταια, λόγω της παθητικής αντίστασης του τελευταίου να επιβιβαστεί.

13. Στις 20 Απριλίου 2004, ο προσφεύγων προέβαλε αντιρρήσεις ενώπιον του προέδρου του Διοικητικού Πρωτοδικείου κατά της κράτησής του, υποστηρίζοντας ότι αυτή υπερέβαινε τα προβλεπόμενα από τον νόμο όρια.

14. Στις 22 Απριλίου 2004, με την απόφαση αριθ. 348/2004, ο πρόεδρος του Διοικητικού Πρωτοδικείου απέρριψε τις αντιρρήσεις του κρίνοντας ως εξής:

«Κατόπιν νέων στοιχείων σχετικά με τη δυνατότητα εκτέλεσης της διαταγής απέλασης (ήτοι την έκδοση από την Πρεσβεία της Νιγηρίας εγγράφων που επέτρεπαν στον προσφεύγοντα να ταξιδέψει στη Νιγηρία με το όνομα John Vassey), η κράτηση (του προσφεύγοντα), χωρίς να συνυπολογίζεται η αρχική τρίμηνη περίοδος κράτησης, βασίζεται στο άρθρο 44 § 3 του νόμου αριθ. 2910/2001. Επιπλέον, λόγω του γεγονότος ότι δεν διαθέτει άδεια διαμονής, ακόμα κι αν είναι γνωστός ο τόπος κατοικίας του, υφίσταται κίνδυνος φυγής (του προσφεύγοντα), ήτοι υφίσταται κίνδυνος να μη συμμορφωθεί προς την απόφαση απέλασης.»

15. Στις 9 Μαΐου 2004, οι αρχές προσπάθησαν εκ νέου να απελάσουν τον προσφεύγοντα ο οποίος αρνήθηκε να επιβιβαστεί.

16. Στις 14 Μαΐου και 10 Ιουνίου 2004, ο προσφεύγων προέβαλε νέες αντιρρήσεις, οι οποίες απορρίφθηκαν στις 17 Μαΐου και 14 Ιουνίου αντίστοιχα στη βάση των ίδιων επιχειρημάτων (αποφάσεις αριθ. 421/2004 και 535/2004).

17. Ο προσφεύγων συνέχισε να τελεί υπό κράτηση έως τις 20 Ιουνίου 2004, ημερομηνία κατά την οποία απελάθηκε στη Νιγηρία με τη συνοδεία αστυνομικού.

Γ. Οι προσφυγές κατά της απέλασης

18. Εν τω μεταξύ, ο προσφεύγων αμφισβήτησε την απέλασή του ενώπιον των αρμόδιων διοικητικών αρχών και ζήτησε την επανεξέταση της διαδικασίας της αίτησης για χορήγηση ασύλου. Η διοίκηση απέρριψε τις αιτήσεις του. Στις 21 Μαΐου 2004, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου αίτηση

ακύρωσης κατά της απόφασης απέλασης, καθώς και αίτηση αναστολής εκτέλεσης της προσβληθείσας απόφασης.

19. Στις 4 Ιουνίου 2004, ο πρόεδρος του Διοικητικού Πρωτοδικείου ανακάλεσε το προσωρινό μέτρο που είχε διαταχθεί με την αιτιολογία ότι η αίτηση για επανεξέταση της διαδικασίας χορήγησης ασύλου που είχε εν τω μεταξύ καταθέσει ο προσφεύγων, είχε απορριφθεί.

20. Στη συνέχεια, στις 16 Ιουνίου 2004, ο προσφεύγων κατέθεσε αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά της απόρριψης της αίτησής του για επανεξέταση της διαδικασίας χορήγησης ασύλου καθώς και μία αίτηση αναστολής εκτέλεσης της απόφασης απέλασης. Στις 21 Ιουνίου, ο πρόεδρος του τέταρτου τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας εξέδωσε προσωρινή διαταγή αναστολής εκτέλεσης της εν λόγω απόφασης.

II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

21. Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ακόλουθες διατάξεις του νόμου αριθ. 2910/2001, σχετικά με την είσοδο και τη διαμονή αλλοδαπών επί ελληνικού εδάφους και την κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση:

Άρθρο 44: Διοικητική απέλαση

«(...) 3. Εφόσον ο αλλοδαπός, εκ των εν γένει περιστάσεων, κρίνεται ύποπτος φυγής ή επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη, με απόφαση των οργάνων της προηγούμενης παραγράφου, διατάσσεται η προσωρινή κράτησή του μέχρι την έκδοση, εντός τριών ημερών, απόφασης περί της απέλασής του. Εφόσον εκδοθεί απόφαση απέλασης, η κράτηση συνεχίζεται μέχρι την εκτέλεση της απέλασης, σε καμία όμως περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις μήνες. (...)

(...)

5. Κατά της απόφασης απέλασης δικαιούται ο αλλοδαπός να προσφύγει στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας (...). Η τυχόν άσκηση προσφυγής συνεπάγεται την αναστολή εκτέλεσης της απόφασης. εφόσον με την απόφαση

απέλασης έχει διαταχθεί και η κράτηση, η αναστολή αφορά μόνο την απέλαση. (...)»

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

22. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η προσωρινή κράτησή του παρατάθηκε παράνομα παραγνωρίζοντας τη μέγιστη προθεσμία των τριών μηνών, που προβλέπει το εθνικό δίκαιο. Επικαλείται το άρθρο 5 § 1 της Σύμβασης, οι εφαρμοστέες διατάξεις του οποίου έχουν ως εξής:

«1. Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα εις την ελευθερίαν και την ασφάλειαν. Ουδείς επιτρέπεται να στερηθή της ελευθερίας του ειμή εις τας ακόλουθας περιπτώσεις και συμφώνως προς την νόμιμον διαδικασίαν:

(...)

στ) εάν πρόκειται περί νομίμου συλλήψεως ή κρατήσεως ατόμου επί σκοπώ όπως εμποδισθή από του να εισέλθῃ παρανόμως εν τη χώρα, ή εναντίον του οποίου εκκρεμεί διαδικασία απελάσεως ή εκδόσεως.»

A. Επί του παραδεκτού

23. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η προσφυγή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Το Δικαστήριο σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

24. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η κράτησή του δεν ήταν νόμιμη με την έννοια της Σύμβασης. Υποστηρίζει ότι η σύλληψή του στις 24 Μαρτίου 2004, ήτοι 10 λεπτά αφού αφέθηκε ελεύθερος, ήταν αυθαίρετη και ότι ή νέα διαταγή απέλασης με

ημερομηνία 1^η Απριλίου 2004 εκδόθηκε με μοναδικό σκοπό να αιτιολογήσει την παράταση της κράτησής του. Ως προς τούτο, υποστηρίζει επίσης ότι παρά τη διαταγή αναστολής εκτέλεσης με ημερομηνία 4 Ιουνίου 2004, δεν αφέθηκε ελεύθερος αλλά αντιθέτως κρατήθηκε έως τις 20 Ιουνίου 2004.

25. Η Κυβέρνηση αντικρούει τις θέσεις αυτές. Υποστηρίζει ότι η κράτηση του προσφεύγοντα ήταν νόμιμη και σύμφωνη με το εθνικό δίκαιο. Ισχυρίζεται ότι η παρέμβαση νέων γεγονότων, ειδικότερα η απόφαση της πρεσβείας της Νιγηρίας να χορηγήσει στον προσφεύγοντα ένα έγγραφο που θα του επέτρεπε να ταξιδέψει με άλλο όνομα, δικαιολογούσε την έκδοση μίας νέας απόφασης απέλασης καθώς και τη νέα κράτησή του χωρίς να ληφθεί υπόψη η τρίμηνη περίοδος της αρχικής κράτησής του. Το παραπάνω επικυρώθηκε εξάλλου από τα εθνικά δικαστήρια στα οποία προσέφυγε ο προσφεύγων προκειμένου να αποφανθούν επί του εν λόγω ζητήματος. Σε ό,τι αφορά την προσωρινή διαταγή που εκδόθηκε στις 4 Ιουνίου 2004, η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι η πράξη αυτή δεν ήταν ακριβώς μία δικαστική απόφαση. Ως εκ τούτου, δεν επέβαλε στις αρχές την υποχρέωση να αφεθεί αμέσως ελεύθερος ο προσφεύγων, αλλά κυρίως στόχευε στο να μην απελαθεί πριν τα διοικητικά δικαστήρια αποφανθούν επί του ζητήματος.

2. Εκτίμηση του Δικαστηρίου

26. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 5 § 1 περιλαμβάνει αναλυτικό κατάλογο των περιστάσεων στις οποίες τα άτομα μπορεί να στερηθούν νομίμως την ελευθερία τους ενώ καθίσταται σαφές ότι οι εν λόγω περιστάσεις απαιτούν μία στενή ερμηνεία εφόσον πρόκειται για εξαιρέσεις σε μία θεμελιώδη εγγύηση της ατομικής ελευθερίας (*Quinn κατά Γαλλίας*, απόφαση της 22 Μαρτίου 1995, série A no 311, σελ. 17, § 42).

27. Εν προκειμένω, ουδείς αμφισβητεί ότι κατά την επίδικη περίοδο, ο προσφεύγων κρατείτο σε αναμονή της απέλασής του, με την έννοια του άρθρου 5 § 1 στ) της Σύμβασης. Η διάταξη αυτή απαιτεί μόνον «να εκκρεμεί διαδικασία απελάσεως». Ως εκ τούτου, δεν συντρέχει λόγος να αναζητηθεί αν η αρχική απόφαση απέλασης αιτιολογείται ή όχι ως προς την εθνική νομοθεσία ή τη Σύμβαση. Ως προς τούτο, το άρθρο 5 § 1 στ) δεν προβλέπει την ίδια προστασία με το άρθρο 5 § 1 γ) (*Chahal κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, απόφαση της 15 Νοεμβρίου 1996, *Recueil des arrêts et décisions* 1996-V. σελ. 1862-3, § 112).

28. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι οι όροι «κανονικώς» και «συμφώνως προς την νόμιμον διαδικασίαν» οι οποίοι περιλαμβάνονται στο άρθρο 5 § 1 παραπέμπουν κατ'ουσίαν στην εθνική νομοθεσία και καθιερώνουν την υποχρέωση να τηρούνται οι κανόνες ουσίας και διαδικασίας. Η Σύμβαση απαιτεί επιπλέον οποιαδήποτε στέρηση της ελευθερίας να είναι σύμφωνη προς τον σκοπό του άρθρου 5, που είναι να προστατεύει το άτομο από οποιαδήποτε αυθαιρεσία (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Douiyebe κατά Ολλανδίας* [GC], αριθ. 31464/96, 4 Αυγούστου 1999, *Erkalo κατά Ολλανδίας*, απόφαση της 2 Σεπτεμβρίου 1998, *Recueil* 1998-VI, σελ. 2477, § 52, *Mohd κατά Ελλάδας*, αριθ. 11919/03, 27 Απριλίου 2006).

29. Στην παρούσα υπόθεση, η Κυβέρνηση και ο προσφεύγων διαφωνούν ως προς το ζήτημα της νομιμότητας της κράτησης από τις 29 Μαρτίου 2004. Το Δικαστήριο θα πρέπει επομένως να εξετάσει αν η διατήρηση της κράτησης του προσφεύγοντα μεταξύ 29 Μαρτίου 2004, ημερομηνία λήξης του μέγιστου επιτρεπόμενου από τον νόμο διαστήματος κράτησης, και 20 Ιουνίου 2004, ημερομηνία κατά την οποία απελάθηκε στη Νιγηρία, ήταν σύμφωνη προς τη «νόμιμον διαδικασίαν» και «κανονική» με την έννοια του άρθρου 5 § 1 της Σύμβασης.

30. Καταρχήν, το Δικαστήριο σημειώνει ότι αντιθέτως με άλλες υποθέσεις (βλέπε *Singh κατά Δημοκρατίας της Τσεχίας*, αριθ. 60538/00, 25 Ιανουαρίου 2005 και την πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Mohd κατά Ελλάδας*) όπου το ισχύον δίκαιο κατά την περίοδο των γεγονότων δεν προέβλεπε σαφή όρια και άφηνε στις αρχές μία σχετική διακριτική ευχέρεια, το άρθρο 44 του νόμου αριθ. 2910/2001 για τη διοικητική απέλαση προβλέπει με σαφή και ακριβή τρόπο μία μέγιστη περίοδο διάρκειας τριών μηνών, κατά τη λήξη της οποίας ο ενδιαφερόμενος πρέπει να αφεθεί ελεύθερος (βλέπε πιο κάτω παράγραφο 21). Επιπλέον, από τη διατύπωση της εν λόγω διάταξης προκύπτει ότι δεν προβλέπονται εξαιρέσεις.

31. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι τα επιληφθέντα εθνικά δικαστήρια έκριναν ότι στην περίπτωση του προσφεύγοντα, δεν επρόκειτο για παράταση της αρχικής κράτησής του, αλλά για μια νέα στέρηση της ελευθερίας η οποία στηριζόταν σε νέα στοιχεία, ειδικότερα στην πρόθεσή του να ταξιδέψει στη Νιγηρία χρησιμοποιώντας πλαστά έγγραφα. Η εκ νέου θέση του προσφεύγοντα υπό κράτηση κρίθηκε ως εκ τούτου νόμιμη σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

32. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ως προς τούτο ότι κατ'αρχήν αρμόδιες να ερμηνεύουν και να εφαρμόζουν το εσωτερικό δίκαιο είναι οι εθνικές αρχές, και

ειδικότερα τα δικαστήρια (*Bouamar κατά Βελγίου*, απόφαση της 29 Φεβρουαρίου 1988, série A αριθ. 129, σελ. 21, § 49). Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο θα μπορούσε να υποθέσει ότι η παράταση της κράτησης του προσφεύγοντα ήταν σύμφωνη προς το εθνικό δίκαιο ακόμα και μετά τη λήξη της νόμιμης περιόδου (βλέπε, *mutatis mutandis*, πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Erkalo κατά Ολλανδίας*, σελ. 2478, § 55). Εντούτοις, δεν κρίνεται μόνο η νομιμότητα ως προς το εθνικό δίκαιο της διατήρησης του προσφεύγοντα υπό προσωρινή κράτηση. Πρέπει επίσης να ερευνηθεί αν η εν λόγω κράτηση ήταν σύμφωνη προς το άρθρο 5 § 1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως σκοπό να εμποδίζει να στερούνται αυθαίρετα τα άτομα την ελευθερία τους (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, την απόφαση *Johnson κατά Ηνωμένου Βασιλείου* της 24 Οκτωβρίου 1997, *Recueil* 1997-VII, σελ. 2409, § 60).

33. Εν προκειμένω, στις 29 Μαρτίου 2004, αφού είχε λήξει το διάστημα των τριών μηνών, ο προσφεύγων έπρεπε να αφεθεί ελεύθερος. Ωστόσο κάτι τέτοιο δεν συνέβη. Ο προσφεύγων τέθηκε εκ νέου υπό κράτηση δέκα λεπτά αφού αφέθηκε ελεύθερος. Στην πραγματικότητα, ο προσφεύγων δεν έχασε ποτέ την ιδιότητα του κρατουμένου διότι, αφενός βρισκόταν ακόμα μέσα στο αστυνομικό τμήμα και, αφετέρου, η διακοπή της κράτησής του συνίστατο μόνο σε υπογραφή της σχετικής πράξης και ουδέποτε υλοποιήθηκε. Επιπλέον, η νέα διαταγή απέλασης, η οποία εκδόθηκε στη συνέχεια, περιοριζόταν στην επανάληψη των λόγων που προέβαλε η πρώτη πράξη απέλασης και δεν περιείχε κανένα νέο επιχείρημα που να μπορούσε να αιτιολογήσει την εκ νέου κράτηση του προσφεύγοντα. Στα μάτια του Δικαστηρίου, η συμπεριφορά των αστυνομικών αρχών αποσκοπούσε στην παράκαμψη του νόμου αριθ. 2910/2001 προκειμένου να προσδώσουν νομιμότητα στην παράταση της κράτησης του προσφεύγοντα.

34. Επιπλέον, το Δικαστήριο σημειώνει ότι τα εθνικά δικαστήρια που κλήθηκαν να αποφανθούν επί της νομιμότητας της κράτησης του προσφεύγοντα στήριξαν την επιχειρηματολογία τους μόνο στην έκδοση πλαστών εγγράφων από την πρεσβεία της Νιγηρίας, χωρίς ωστόσο να προβάλουν άλλους λόγους. Ωστόσο, το Δικαστήριο δεν πείθεται ότι μόνο η ύπαρξη των εν λόγω εγγράφων ήταν αρκετή για να αιτιολογήσει μία νέα στέρηση της ελευθερίας του προσφεύγοντα η οποία ήταν ανεξάρτητη από την πρώτη κράτησή του.

35. Μέσα στο πιο πάνω περιγραφόμενο πλαίσιο, το Δικαστήριο δεν μπορεί παράλληλα να αγνοήσει ότι οι αρχές εξάντλησαν τα νόμιμα όρια χωρίς να προβούν στην απέλαση του προσφεύγοντα. Πράγματι, μεταξύ 1^{ης} Ιανουαρίου και 29 Μαρτίου

2004, οι αρμόδιες αρχές δεν επέδειξαν ταχύτητα διότι δεν έλαβαν κανένα μέτρο προκειμένου να εκτελέσουν τη διαταγή απέλασης και να στείλουν τον προσφεύγοντα στη Νιγηρία πριν τη λήξη της προβλεπόμενης από τον νόμο περιόδου. Επιπλέον, η Κυβέρνηση δεν προέβαλε κανένα λόγο που να μπορεί να δικαιολογήσει αυτή την αδράνεια.

36. Στη βάση των πιο πάνω συλλογισμών, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η παράταση της κράτησης του προσφεύγοντα πέρα από την τρίμηνη περίοδο ήταν ασύμβατη προς τον σκοπό του άρθρου 5 § 1 της Σύμβασης και επομένως μη νόμιμη. Λαμβανομένης υπόψη αυτής της διαπίστωσης, το Δικαστήριο δε θεωρεί ότι εκλήθη να αποφανθεί επί της νομικής φύσεως της προσωρινής αναστολής της διαταγής απέλασης και επί των συνεπειών που αυτή μπορούσε να επιφέρει στη διατήρηση της κράτησης του προσφεύγοντα.

37. Συνεπώς, υπήρξε παραβίαση της εν λόγω διάταξης.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

38. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

39. Ο προσφεύγων αξιώνει 100.000 ευρώ για την ηθική βλάβη που υποστηρίζει ότι υπέστη.

40. Η Κυβέρνηση θεωρεί ότι το αιτούμενο ποσό είναι υπερβολικό και δυσανάλογο. Είναι της γνώμης ότι η διαπίστωση της παραβίασης θα συνιστούσε αφ'εαυτής μία επαρκή δίκαιη ικανοποίηση.

41. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι ο προσφεύγων υπέστη μία βέβαιη ηθική βλάβη που δεν μπορεί να αποκατασταθεί επαρκώς από τη διαπίστωση της παραβίασης. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, σύμφωνα με τις επιταγές του άρθρου 41 της

Σύμβασης, το Δικαστήριο επιδικάζει στον προσφεύγοντα 5.000 ευρώ για την αιτία αυτή, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

42. Ο προσφεύγων ζητεί επίσης 7.000 ευρώ για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και για εκείνα στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου. Δεν προσκομίζει κανένα τιμολόγιο ή απόδειξη.

43. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων δεν προσκόμισε ενώπιον του Δικαστηρίου τα απαραίτητα δικαιολογητικά που να αποδεικνύουν τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε. Επιπλέον, υποστηρίζει ότι σε κάθε περίπτωση δεν υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και της επικαλούμενης παραβίασης και εκτιμά ότι πρέπει να απορριφθεί το αίτημα αυτό.

44. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης στη βάση του άρθρου 41 προϋποθέτει την απόδειξη της πραγματικότητας και της αναγκαιότητάς τους και, επιπλέον, του εύλογου χαρακτήρα του ύψους τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], no. 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI).

45. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι οι αξιώσεις του προσφεύγοντα για έξοδα και δικαστική δαπάνη δεν συνοδεύονται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Πρέπει επομένως να απορριφθεί το αίτημα αυτό.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

46. Το Δικαστήριο κρίνει προσηκόν να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή.

2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 5 § 1 της Σύμβασης.

3. Αποφαίνεται ότι

α) το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 5.000 (πέντε χιλιάδες) ευρώ για ηθική βλάβη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο,

β) από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, τα ποσά αυτά θα προσανζηθούν με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσανζημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

4. Απορρίπτει το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 10 Μαΐου 2007 κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

Søren NIELSEN

Γραμματέας

(υπογραφή)

Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ

Πρόεδρος